

Lääne maakonna rahvaraamatukogude 2015. a. aruanne

Üldkasutatavate raamatukogude arv:

	Elanike arv (01.12.14)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Läänemaa	25505	20	3	23
Haapsalu linn	10599	1	0	1

1. Põhilised tegevussuunad

Lääne maakonna rahvaraamatukogudes olid 2015. aastal tegevuse põhisuundadeks lugejateenindus ja lugejakoolitus, vaba aja kvaliteetse veetmise võimaldamine, laste lugemisharjumuste kasvatamine, kodu- ja kultuurilooliste materjalide kogumine ja säilitamine. Tähistati eesti kirjanike juubeleid – Jaan Kross, Eduard Vilde, Ernst Enno.

ERÜ ja Eduard Vilde muuseumi üleskutse raamatukogudele osaleda konkursil „Tabamata Vilde“ järgis kolm maaraamatukogu: Liivi, Kullamaa ja Lihula.

Risti raamatukogus oli püsinäitus „Ed. Vilde 150“. Raamatukogu sai 2015. aasta suvel suure raamatuannetuse osaliseks. Perekond Varusk Kuijõe külast annetas pea 1000 väga hästi hoitud teavikut, sealhulgas möödunud sajandi viiekümnendatel aastatel ilmunud Ed. Vilde teosed.

Keskraamatukogu korraldas 15. mail erialapäeva - E. Enno 140. sünniaastapäevale pühendatud IV muinasjutukonverentsi „Muinasjutuvägi“ alapealkirjaga „Vii mind vikerkaare pääle“ ning 8. juunil kirjanduspäeva luuletaja Ernst Enno 140. juubeli tähistamiseks.

2015. a. tähistas Ridala raamatukogu 95. tegevusaastat.

Muusika-aasta puhul toimus mitmeid sündmusi:

Lihulas tähistati muusikapäeva Lihula Muusika- ja Kunstikooli noorte muusikute kontserdiga.

Ridalas oli „Päev täis muusikat“ eesmärgiga innustada muusikahuvi, suurendada muusika rolli meie elus. Hommikutundidest alates kõlasid raamatukogus I klassi õplase Hugo karmoškaloode, VI klassi Janno ja Aleksandre rääkisid, kuidas nemad said sõbraks kitarriga ja mängisid mõned lood. VI klassi Helen esitas inglise keelseid laule, saates end süntesaatoril. I klass nautis koos õp. A. Pääsukesega oma muusikatundi ilukirjanduse toas. Vaikses raamatukogus kõlasid kooli lastekoori muusikalised üllatused.

Ristil oli Haapsalus elava helilooja, koorijuhi ja muusikaõpetaja Sirje Kaasiku muusikatund, mis toimus Risti Kultuurikeskuse saalis koos tema laululastega Uuemõisa Algkoolist.

Sutlepa raamatukogu koos Sutlepa Vabaajakeskusega korraldas klassikalise muusika õhtu, kus esinesid Haapsalu Muusikakooli õpetajad Taimi Kopli (viul) ja Jüri Ilves (klaver), kavas oli Pärt, Bach, Schubert, Lehar, Grieg.

Kullamaa raamatukogus oli 4. klassi lastega lugemistund teemal „Kuidas vanasti muusikat tehti“.

Keskraamatukogus eksponeeriti näitus „Muusika-aasta märtsikuu“. Novembris oli fotonäitus „Pillimehed ja lauljad“, kus muusikateaduste professori ja folkloristi A. O. Väisäneni enda tehtud pildid rahvapillidest ja muusikutest. Lasteosakonnas viidi läbi Eesti Lastekirjanduse Keskuse poolt korraldatud mereteemaliste tekstide ettelugemisvõistluse Läänemaa eelvoor, mille eel toimus õpetajate ja õpilaste tekstidega varustamine.

Lääne Maakonna Keskraamatukogu 2015. a. tegevussuundadeks olid:

1. Raamatukoguteenuste sh andmebaaside kasutamise aktiivne tutvustamine ja kirjandussündmuste reklaamimine erinevatele sihtrühmadele;

2. Koostöö ja partnerluse aktiveerimine Haapsalu linna ja maakonna haridus-, mälu- ja kultuuriasutustega;
3. Kogude komplekteerimine arvestades lugejate nõudmisi/vajadusi ja teenindussaalide kogude lugejasõbralikuma paigutussüsteemi loomine, samuti kogudest kõikide teavikute välja laenutamine.
4. Töötajate arvutiriistvara ja kohtvõrguserveri uuendamine.

Raamatukogude tegevussuunad 2016.aastaks v.t.punkt 5. 2016.aasta tegevused.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

„Haapsalu Linna arengukavas 2015–2020“ on kirjas, et Lääne Maakonna Keskraamatukogu põhiteenus ja põhitegevus on teavikute kohal- ja koju laenus; infopäringutele vastamine; avaliku internetipunkti teenindus; Läänemaa koduloolise kirjanduse andmebaasi täiendamine; maakondliku teavikute andmebaasi täiendamine; teavikute komplekteerimine linna- ja maakonna raamatukogudele; avalike andmepankade kasutamise võimaldamine; lugejakoolituse (raamatukogutunnid, kirjandusüritused, näitused) korraldamine elanikele; raamatukogude vaheline laenutamine ja maakonna raamatukoguhoidjate täienduskoolituse korraldamine. Arenguvajadusena on kirjas, et raamatukogu vajab kogude sihipäraselt täiendamist ja kaasaegset infotehnoloogiat. Kultuurikeskkonna SWOT analüüsis kajastub raamatukogu tugevusena tema suur kasutajaskond ning avaliku internetipunkti olemasolu.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.14. €	Seisuga 31.12.15 €	Muutus %
Eelarve kokku	590,63	593,81	+0,5%
sh keskraamatukogu	267,18	234,31	-12,3%
Personalikulu	365,73	382,5	+4,6%
sh keskraamatukogu	181,68	190,51	+4,9%
Komplekteerimiskulu	111,38	129,01	+15,8%
sh OV-lt	69,06	84,6	+22,5%
sh riigilt	42,32	44,41	+4,9%
sh keskraamatukogu	26,62	28,31	+6,3
sh OV-lt	9,0	9,87	+9,7%
sh riigilt	17,62	18,44	+4,7%
Infotehnoloogiakulu	33,32	29,83	-10,47%
sh keskraamatukogu	16,96	15,49	-8,67%

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa
IV Muinasjutukonverents „Muinasjutuvägi“ Kultuurkapital, Kultuurimin., Haapsalu linn	15.05.2015	4482,46
Raamatukoguhoidjate õpi- ja erialapäevad (Kultuuriministerium, Kultuurkapital, omavalitsused)	25.03- 29.12.2015	4287,44
Kirjandussündmused (Kultuurkapital, Haapsalu linn)	02.01. – 31.12.2015	2100,00
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse projekt EU48182 „Lihula raamatukogu ja huvikooli	01.03.-01.11.2015	7573,50

hoone välistreppide remont ja varikatuste ehitus“		
Lastemuusikali „Isevarki koolitund Kõmsil” lavastamine ja Kõmsi kooli 30.sünnipäeva tähistamine. (Kultuurkapital) Kirjanduspäeva „Külla tuleb Contra” läbiviimine. (Kultuurkapital)	01.05.-30.05.2015	400,00; Contra 200 eurot

Lääne Maakonna Keskraamatukogu korraldas tänu toetusprogrammide finantseeringutele 2015. aastal eesti ja väliskirjandust tutvustavaid kirjandussündmusi ja silmaringi avardavaid erialapäevi.

2.3 Raamatukogudevõrgu struktuur

Lääne maakonnas 2015. aastal rahvaraamatukogude võrgus muutusi ei toimunud. Tegutseb 21 raamatukogu, Lihula valla raamatukogul 3 harukogu. 2014.aastast on uues Lääne-Nigula vallas 4 raamatukogu, 2015.a. muudeti süsteemi, mis hakkab kehtima 01.01.2016.a., - Taebla raamatukogu nimetati Lääne-Nigula Valla Raamatukoguks ning Palivere, Oru ja Risti haruraamatukogudeks, kinnitati uus põhimäärus ja toimus vallaraamatukogu direktori konkurss.

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

2015. aastal töötas maakonna raamatukogudes 39 raamatukoguhoidjat, sh. 17 keskkogus. Raamatukogundusliku hariduse või kutsekoolituse läbinud töötajaid 19. Maaraamatukogudes 22 raamatukoguhoidjat, neist erialase haridusega 13.

Keskraamatukogu lapsehoolduspuhkusele läinud lugejakoolituse juhi asendajaks tuli aasta lõpul uus noor, raamatukogundusliku erihariduseta, Haapsalu Kolledžis õppinud töötaja. Lasteosakonna kauaaegne juhataja asus samas osakonnas laenuaja ülesandeid täitma, eelmine laenuaja siirdus välja teenitud pensionile, tööaastaid raamatukogus 42. Uus lasteosakonna juhataja Jaanus Kõuts tuli Rahvusraamatukogust ja asus perega Haapsallu elama.

Konkurss e-teenuste spetsialisti leidmiseks ebaõnnestus sobiva kandidaadi puudumise või kandidaadi enda huvi kadumise tõttu.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine)

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse pikkus)	Koolituseks kulutatud eurodes
Asuküla	1	6	
Metsküla	2	10	17,00
Kullamaa	2	12	25,00
Kõmsi	2	18	103,00
Liivi	2	13	25,00
Keskraamatukogu	4	102	720,00
Nõva	2	13	25,00
Risti	3	34	125,00
Tuudi	1	20	65,00
Virtsu	1	6	0,00

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
“Infopädevuse alused”(78 h)	Tartu Ülikool	4
Seminar „Alice’i imeline unenägu”	ELK	1
Lugude jutustamise festivali Jutupühad loeng-kohtumine	Rahvakultuurikeskus/ Haapsalu Kolledž	1
Laps kirjanduses 3: Keelatud ja lubatud lastekirjanduses	Eesti Lastekirjanduse Keskus	6
„Muinasjutt mitme kandi pealt“	Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahvaluule Arhiiv	8
Mati Undi moodne maailm	Rahvusraamatukogu	4
Muusika ja raamatukogu	Rahvusraamatukogu	1
Raamat ja ajaleht – mitte ainult paberil	Rahvusraamatukogu	1
Uuendused RIKS programmis	Deltmar	1
Tartu Ülikooli eetikakeskuse väärtusarenduse koolitus Kõmsi Algkool-Lasteaiale	Tartu Ülikool	1

Koolitused, millel osalemise kohta saadakse vastav tõend või tunnistus.

Rahvusraamatukogu raamatukoguhoidja kutsekoolituse läbis Vormsi raamatukogu juhataja.

ERÜ maaraamatukoguhoidjate sektsiooni teabepäeval osales Ridala raamatukoguhoidja ja koos Kirbla töötajaga ERÜ maaraamatukoguhoidjapäeval Palamusel. Ka osalesid nad E. Vilde juubelile pühendatud konverentsil „Tokerjad hääbuvad, Vilde jääb“ ja maaraamatukogude laagris Võrumaal. ERÜ maaraamatukogude sektsiooni 27.suveseminaril Võrumaal osales Tuudi raamatukoguhoidja. Detsembris programmi RIKS koolitus Sutlepas, Läänemaal – Meelis Lilbok, programmeerija. Organiseerisid koolituse ja osalesid maaraamatukogude töötajad.

Rahvaraamatukogude suveseminar-laagris „Muusika raamatukogus – kõlab hästi“ osales keskkogu komplekteerija ja Risti raamatukogu juhataja.

Keskkogu direktor ja pearaamatukoguhoidja osalesid haldusreformi tutvustaval teabepäeval Haapsalu linnavalitsuses, Rahvusraamatukogus kirjandusseminaril „Au ja häbi eesti kirjanduses“, Põhja- ja Baltimaade kirjandusfoorumil „Nordic noir –põhjamaade põnevik.

Pearaamatukoguhoidja osales Eesti kirjanike liidu ja Eduard Vilde majamuuseumi korraldatud konverentsil „Tokerjad hääbuvad, Vilde jääb“; ANDRASE täiskasvanud õppijate foorumil, Rahvusraamatukogus peaspetsialistide nõupidamisel.

Komplekteerimisosakonna juhataja kahel komplekteerijate teabepäeval Rahva Raamatus ja Apollos. Komplekteerija osales Rahvusraamatukogus kataloogimise teabepäeval.

Nii keskkogu kui maaraamatukogude töötajad osalesid ERÜ kõne- ja üldkoosolekul, raamatukogupäevade avamisel Kohtla-Järvel ning mälumängus.

ERÜ aasta- ja kõnekoosolek „Raamatukogud erakondade kultuuripoliitikas“ Tallinnas. Arutelu kandideerivate poliitikutega ja mõistev suhtumine, et töötasusid tuleb tõsta, küsimus ”kuidas” jäi vastuseta. Tallinna keskraamatukogu sõnavõtt maaraamatukogude halvast väljanägemisest ning vanadest, väsinud raamatukogujuhatajatest.

Lasteosakonna kolm töötajat osalesid Lasteraamatukoguhoidjate päeval Narvas.

Urrami päev Pärnus Urrami raamatukogudele – arutlusel olid küsitluse tulemusena antud hinnangud programmile, uuendused ja täiendused, osavõtjate kogemused igapäevatoös. Osalesid keskraamatukogu, Rõude ja Martna töötajad.

Rahvusraamatukogus nõupidamine bibliograafidele RR andmebaasidest, osales lugemissaali bibliograaf.

Lugemissaali töötaja osales oktoobris Rahvusraamatukogu seminaril „Muusika ja raamatukogu“.

Tartu Ülikooli elukestva õppe keskuse täiendõppe programmis “Infopädevuse alused”(78 h) osalesid 4 inimest teenindusosakonnast.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

Keskkoogu lasteosakonna bibliograaf esines ettekannetega lastekirjandusest 8 korral, kokku ca 500 kuulajale: ettekanne „Tondid, teismelised ja kriminaalsed lood” ELK Lastekirjanduse aastakoosolekul; ettekanne „Kas maal on elu“ Tartu Algupärase Lastekirjanduse Päeval „Pinge kohad laste- ja Noortekirjanduses“; ettekanne „Lastekirjanduse uudistest” koolitusel Lääne Maakonna Keskraamatukogus; ettekanne „Ülevaade 2014. a. ilmunud laste- ja noortekirjandusest” Põlvamaa kooli- ja rahvaraamatukoguhoidjatele; ettekanne „Sild kahe konverentsi vahel” IV muinasjutukonverentsil „Muinasjutuvägi” alapealkirjaga „Vii mind vikerkaare pääle”; ettekanne „Lastekirjandus ja lugemise juhtimine“ Läänemaa õpetajatele; ettekanne „Tsensor ilma punase pliatsita” ELK seminar „Laps kirjanduses 3“; ettekanne „Pahalaste muut(u)mised kaasaegsetes muinaslugudes” seminaril „Muinasjutust mitme kandi pealt“.

Osalemine žüriides, komisjonides, töögruppides, toimkondades jms.

Lasteosakonna juhataja osales ERÜ lastekirjanduse toimkonnas ning Põlvepikuraamatu konkursi žüriis. Lasteosakonna bibliograaf osales ELK lastekirjanduse uurimise töörühmas, Lastekaitseliidu 2015. aasta parimate lasteraamatute valimisel, Haapsalu Linnavalitsuse kultuurikomisjonis, Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali nõukogus, Paabeli Tornu auhinna žüriis, Sten Roosi muinasjutuvõistluse žüriis, Lihula kooliteatrite festivali žüriis, IBBY Eesti osakonna juhatuses. Keskraamatukogu direktor osales programmi Urram töögrupi töös.

2.4.3 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused:

Koolituse teema	Koolitaja/esineja	Koolitustundide arv	Raamatukoguhoidjate arv	Summa d koolitused	Koolituskava eesmärgi täitmine (kutse-kvalifikatsiooni kompetentsid)
Raamatukogutöötaja teenindusmeel ja -keel	Heli Tooman	6	23	420,00	Tase 6 A.2.4 Lugejateenindus
Muinasjutukonverents	Pille Kippar, Piret Päär, Jaanika Palm, Janika Kronberg, Krista Kumberg, Mathura, Risto Järv.	8	124	4482,46	Tase 6 A.2.4 Lugejateenindus

30. jaanuar – Erialateave. Heino Maripuu oma loometeest ja uutest raamatutest.

17. aprill – Raamatukoguhoidjad kaasaegsest luulest. Metsküla raamatukoguhoidja tutvustas sealse kirjandusklubi tegevust. Lastekirjanduse uudistest Krista Kumberg. Tõnu Tuulas enda koostatud raamatutest ja luuletamisest.

25. märts – „Raamatukogutöötaja teenindusmeel ja -keel“, Heli Tooman TÜ Pärnu Kolledžist.

15. mai – Muinasjutukonverents, esinejateks Pille Kippar, Piret Päär, Jaanika Palm, Janika Kronberg, Krista Kumberg, Mathura, Risto Järv.

5.oktoober – Koolituspäev raamatukoguprogrammi Urram töötaja oskuste lihvimine, esineja Maris Männiste.

20. november – „Õnnelik kodanik“, Eesti Töötukassast Piret Luik. Muinas.ee ja nende andme- ning otsingubaaside tutvustus, Kalli Pets Muinsuskaitseametist. RIKS-i koolitus, Meelis Lilbok. Statistilise aruande täitmisest, pearaamatukoguhoidja.

Maakondliku haldusjärelvalve aruandest selgus, et senisest enam soovitakse erialaseid koolitusi. Lisaks maakonnaraamatukogu poolt korraldatavatele koolitustele ja teabepäevadele osalevad raamatukoguhoidjad aktiivselt Rahvusraamatukogu poolt pakutud koolitustel. Kahjuks osalesid 2015.a. maakondlikel koolituspäevadel pooled või veelgi vähemate maaraamatukogude juhatajad, novembrikuu seminaril ainult kolm. Ühelgi maakondlikul koolitusel ei osalenud Risti ja Uuemõisa, ühel osales Noarootsi ja Vatla raamatukogu töötaja. Tallinna koolitustel käivad läbi aastate 4-5 maaraamatukoguhoidjat, ülejäänud mitte. 2015.a. osalesid Tallinnas erinevatel teabepäevadel Risti, Oru, Nõva, Liivi, Ridala, Kõmsi, Kirbla maaraamatukogude juhatajad.

Keskraamatukogu direktor, pearaamatukoguhoidja, teenindusosakonna juhataja sõitsid aasta jooksul erinevatesse maakogudesse. Arutelu teemadeks raha- ja teavikutearvestus programmis RIKS, Vilde aasta tähistamine, Eesti Vabariik 100 tähistamiseks raamatukogude vanade fotode kogumine, RVL maakogude vahel ja keskkoguga, jooksivad erialased küsimused, mured ja rõõmud. Küsijaid nõustati lisaks telefoni ja e-posti teel.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Tuudi raamatukoguhoidjale Lihula Vallavalitsuse tänukiri 60.juubeli ja pikaajalise ning kohusetundliku töö eest Tuudi ja Lihula raamatukogus.

Keskkogu lasteosakonna bibliograaf Krista Kumbergi tunnustati ERÜ Aasta lasteraamatukoguhoidja 2014 tiitliga ning tema koostatud raamat „Edgar Valter. Lasteraamatute illustratsioonid. 1948-2005” sai Apollo parima aimeraamatu preemia. Lasteosakonna pikaajaline juhataja Kristi Alaküla sai Haapsalu Linnavalitsuse poolt tänukirja tunnustuseks tehtud töö eest ning ta nimetati ERÜ Aasta lasteraamatukoguhoidja 2015 nominendiks.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Lihula Valla Raamatukogu välistrepi renoveerimine ja varikatuse ehitus, milleks kasutati EAS-ilt eraldatud rahasid. Trepil puudub aga käsipuu, oli jäänud projekti kirjutajal tähelepanuta. Liikumispuudega inimesed saavad raamatukokku kaldteed mööda, aga mõned eakamad lugejad kasutaks pigem treppi, kui seal oleks käsipuu. Alustati läbirääkimisi käsipuu ehituseks.

Liivi raamatukogus vahetati amortiseerunud valgustid uuematega.

Millistes raamatukogudes ei ole tagatud juurdepääs liikumispuudega inimesele?

Enamuses maakonna raamatukogudes on tagatud liikumispuudega inimestele juurdepääs.

Juurdepääs puudub 6 raamatukogul. Metsküla raamatukogu asub „nõukaaegse“ korterelamu II korrusel, juurdepääsu seega pole. Kirbla raamatukogu korterelamu I korrusel. Kaldtee puudub Liivil, Vatlas, Ridalas, Asukülas. Plaani vallavalitsejate poolt muutusteks pole.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Liivi raamatukogus vahetati välja 2 AIP-i arvutit veidi uuemate (kasutatud) arvutite vastu. Kasutusele võeti operatsioonisüsteem Windows 8.1. Sellega seoses paranes 2 arvuti töökiirus ning lugejate

teenindamine. Kahel teisel AIP-i arvutil vahetati ainult monitor välja, need töötavad Windows XP keskkonnas. Hea WIFI ühendus tõi kaasa palju uusi kasutajaid, ka käiakse WIFI-s üha sagedamini telefonidega.

Kirbla raamatukogus vahetati välja lugeja arvuti ja töötaja arvutil monitor.

Kullamaa raamatukogus üks AIP-i arvuti kasutajatele lisaks.

Lääne-Nigula vallavalitsus hankis Oru raamatukogule avalikuks kasutamiseks kaks uut arvutit.

Välja vahetamisele läheb ka raamatukoguhoidja arvuti 2016 aastal.

Tuudil vahetati lugejaarvuti.

Virtsu raamatukogus värvilaser kontorikombain.

Vormsi raamatukogu sai 2015. a. uue arvuti.

Keskraamatukogu ostis uue kohtvõrguserveri, võttis kasutusrendile 19 töökohaarvutit ja vahetas välja kõikide töökohtade arvutiriistvara, ostis 6 uut võotkoodilugerit ja lasteosakonnale multiprinteri Canon MF8200C.

2.7 Raamatukogude koostöö. Töö koordineerimine ja koostöösuhted:

2.7.1 kohalikul tasandil:

Läänemaa raamatukogude omavaheline koostöö toimib nõustamise, RVL-i kasutamise ja ühise RIKS-i koolituse näol. Kõik raamatukogud teevad koostööd paikkonna erinevate seltside, MTÜ-de, laste- ja haridusasutustega, kohalike muuseumide ja kogudustega. Vallavalitsuse poolset ükskõiksust maakogud enam ei kurda.

Lääne-Nigula valla nelja raamatukogu juhid said mitmel korral aastas kokku valla erinevates raamatukogudes, et tööandjale oma tegemistest teada anda.

Asukülas: koostöös MTÜ Ühendus Asuküla Seltsi ja vabatahtlikega sai korraldatud 15. augustil Kodukandipäev Leib Meie Laual, mis sai toetust KOP-ilt ja kajastas 30 aastat tagasi tollase Külvaaja kolhoosi maadel toimunud Haapsalu Rajooni Lõikuspäeva.

Koostöös kohalike seltsidega korraldas Kirbla raamatukogu juhataja „Teeme ära” ürituse ja detsembris Jõuluturu.

Maakonnaraamatukogu roll koostöö koordineerimisel.

Lääne maakonna keskraamatukogu komplekteerib maakonna kogudele teavikuid, korraldab koolitusi, nõustab või vastab kirja, telefoni teel saadud küsimustele, soovib leida/esitada aasta parimat maaraamatukoguhoidjat. Teenindus- ja lasteosakonna töötajad vahendavad korrektselt RVL-i tellimusi.

Pearaamatukoguhoidja nõustas Läänemaa muuseumi töötajat, kes sisestas Urramisse muuseumi mitte museaalse väärtusega raamatuid.

Koostöös SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid ja Muinsuskaitseametiga toimus 21. oktoobril infokirjaoskuse päev, tutvustati Eesti Muuseumide Veebivärvavat ja Muinsuskaitse kodulehte.

Keskkoogu töötajad tutvustasid otsingut andmebaasides Urram, Riks, Ester, DEA, DIGAR ja Eesti veebiarhiiv.

Koostöös orienteerumisklubi Okasega toimus 14. märtsil „O-päevak raamatukogus ehk orienteerumine kirjanduses ja maastikul”. Vitriinides klubi orienteerumisalane näitus. Raamatukogu ruumides toimus siseorienteerumine, mille üheks osaks oli ka kirjanduse ja raamatukogu tundmaõppimine erinevate ülesannete abil.

26. novembril korrastasid Kodukant Läänemaa kümnekond vabatahtlikku pastor Madis Oviiri eraraamatukogu.

Lasteosakonna majas toimuvad TLÜ Haapsalu Kolledži õpipäevad ja Muusikakooli teatriklassi tunnid.

2.7.2 riiklikul

Lääne maakonna raamatukoguhoidjad käivad Rahvusraamatukogu ja Eesti Lastekirjanduse Keskuse koolitustel, Tallinna keskkogu ja ülikoolide raamatukogude üritustel. Suhtlus üle vabariigi nõustamise ja RVL-iga seoses.

Detsembris toimus Haapsalus koostöös Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivi ja Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnaga muinasjutude töörühma seminar „Muinasjutust mitme kandi pealt“. Ettekannetega esinesid Pille Kippar, Anu Korb, Inge Annom, Kärri Toomeos-Orglaan, Krista Kumberg, Reeli Reinaus ja Risto Järv.

Tartu Ülikoolist oli 2015. a. suvel praktilal raamatukogunduse üliõpilane Tiiu Anniko.

2.7.3 rahvusvahelisel tasandil.

Juulis viibisid keskraamatukogus töövarjuks prantslasest keeleõpetaja juhendamisel kolm prantsuse noort. Mitmel päeval külastati erinevaid osakondi, saatjaks raamatukogu juhataja. Projektis osalejaid huvitas lisaks meie töökorraldusele ka eesti ajalugu, kultuur ja elulaad. Tulemiks kahe erineva kultuuri põhjalik võrdlus. Stéphane Clavel vahendas ka koostööprojekti Prantsuse Instituudiga, kelle interaktiivset näitust „I Maailmasõda 14-18“ eksponeeriti lugemissaali fuajees. Prantsuse Instituudi raamatukogu annetas Haapsalule 50 prantsuse keelset aimeramatut.

Prantsuse kultuurikuu Accord raames kohtusid lasteosakonnas lastega Prantsusmaal elavad Kairi Look ja kunstnik Isabelle Bonameau. Lasteosakonna maja külastasid Ilon Wikland ning Berliini Lastekirjanduse Keskuse LesArt töötajad.

Hanko kultuurikeskuse raamatukogu jutuvestja ja raamatukoguhoidja Agneta Möller-Salmela viis läbi kaks töötuba lugude jutustamisest Haapsalu linnavalitsuse kutsel.

Läti Rahvusraamatukogu ja Eesti Suursaatkond Riias kinkisid raamatukogudele albumi „Terra Mariana 1186 – 1888“ väiksemas formaadis faksiimilekoopiad, kingituse osaliseks sai ka Haapsalu raamatukogu.

3. Kogud (kogude komplekteerimine ja töötlemine)

Maakondliku haldusjärelvalve käigus kontrolliti 2015. aastal kogude komplekteerimist ja töötlemist, läbiviidud haldusjärelvalve õiend edastati Kultuuriministeriumile ja Haapsalu Linnavalitsusele.

3.1 komplekteerimise põhimõtted (tasakaal) ja uuendused (sh e-teavikud)

Komplekteerimise eelistuses on endiselt teavikud, mis puudutavad Eesti omariiklust, rahvuskultuuri ja algupärandeid, Eesti Kultuurkapitali poolt ära märgitud raamatud ja kirjanduspreemiaid pälvinud teavikud. Prioriteetide kõrval on oluline arvestada ka reaalselt nõudlust, s.o. lugeja huvi uuema meelelahutuskirjanduse, elulugude, esoteerika, psühholoogia, eneseabi ja alternatiivmeditsiini vastu. Lääne maakonna kõige suuremaks tarnepartneriks on raamatute hulgimüügi firma Rahva Raamat AS. Oleme firma tööga rahul, tellitud raamatute saabumisega ei ole probleeme olnud, ametialane suhtlemine on kompetentne ja alati korrektne, loodud on väga hea tellimiskeskond ja raamatukogusõbralik tööstiil. Ka kirjastus Varrakuga on pikaajaline ja hästi toimiv koostöö.

Venekeelsed raamatud ostetakse jätkuvalt firma Sinonim OÜ vahendusel kohapeale tulnud pakkuja käest. Ostuvõimalused sõltuvad eelarves ettenähtud komplekteerimissummadest, seega oleme juba mitmeid aastaid soetanud ainult ühe eksemplari ilmunud teavikutest.

Maakonna raamatukogudes: Maakonna raamatukogudele teavikute v.a. perioodika, tellimise ja soetamisega tegeleb 2 töötajat – keskkogu komplekteerimisosakonna juhataja ja raamatukoguhoidja. Raamatukogude tellimusi hallatakse raamatukogusüsteemis Urram. Lääne Maakonna Keskraamatukogu ning Vormsi ja Martna valdade raamatukogud kasutavad raamatukogude süsteemi Urram ning kõik teised kogud Riks-i.

Komplekteerimisosakonna poolt koostatakse teavikute info maakogudele, vastavalt laekunud tellimustele koostatakse koondtellimus. Laekunud tellimus jaotatakse saatedokumendi ning

tellimuslehtede alusel tellijate vahel. Komplekteerija koostab raamatukogude tellimuste alusel koondtellimuse. Teavikute järelkomplekteerimist teostatakse paralleelselt komplekteerimisega. Keskkogu raamatupakkide kohaletoimetamist maakonda ei teosta, seega sõltub teavikute kättesaamine saajast. Enamasti komplekteeritakse ühte saadetisse kuu aja jooksul saabunud raamatud.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Aimekirjandust komplekteeriti 2015. aastal 1176 eksemplari, ostude kogusummast 40 % ning ilu- ja lastekirjandust 1651. Raamatu keskmiseks hinnaks kujunes 2015. aastal 11,53€.

E-raamatuid ei ostetud.

Nii kesk- kui maaraamatukogudes ostudest UDK alaliikide kaupa juhtival positsioonil kunsti-, muusika-, filmikunsti- ja käsitööteemalised raamatud (UDK7). Ostud maaraamatukogudele 2015.aastal 293 eks. (2014.a 311 eks.) ja keskraamatukogus 326 eks. (2014.a.168 eks.).

Järgnevad ajaloo- ja geograafiaraamatud ning biograafiad (UDK9). Juurdetulek 2015. aastal maaraamatukogudes 342 eks. (2014.a. 312 eks.) ja keskraamatukogus 168 eks.(2014.a. 156 eks.). Ka teavikud, mis käsitlevad ühiskonnateadusi, poliitikat, majandust, õigust ja haridust (UDK3), on enamõudud aimekirjanduse hulgas. 2015. aastal olid ostud maaraamatukogudes 231 eks. (2014.a. 146 eks.) ja keskraamatukogus 221 eks.(2014.a. 212 eks.).

Võrreldes 2014. aastaga on ilu- ja lastekirjanduse kasv maaraamatukogudes kokku 489 eks ja keskraamatukogus 271 eksemplari. Maakonnas soovitakse lugeda eesti autorite teoseid. Lugejate poolt on hästi vastu võetud kirjastuse „Tänapäeva“ romaanivõistlusel hinnatud teosed, Petrone kirjastuse „Minu ...“ sarja raamatud.

Keskraamatukogule annetusi oli 2015. aasta jooksul lisandunud 755 eks, mis teeb 25% teavikute kogu hulgast. Võrreldes 2014. aastaga on annetuste arv kasvanud 564 eks võrra. Annetused eraisikutelt, eriti aga meie endi poolt leitud tasuta raamatute laadalt. Prantsuse Instituut Eestis kaudu jõudis Haapsallu annetusena mitukümmend prantsuskeelset raamatut. Võrreldes 2014. aastaga on annetuste arv kasvanud 564 võrra.

Samas on maaraamatukogudele annetatud raamatute arv langenud. Kui 2014. aastal oli see 439 eks, siis 2015. aastal saabus annetusi 123 eks.

Risti raamatukogu kiidab ja tänab annetajaid, 2015. a. koosnes üks annetus ligi tuhandest raamatust.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Maakonnas komplekteeritakse perioodikat vastavalt rahalistele võimalustele ja väiksemates maakogudes ka lugeja huvi arvestades. Perioodika hinnad olid mõnevõrra tõusnud. Kultuuriperioodika kipub maakogudes seisma jääma, samas on seal suur huvi kohaliku ajalehe vastu. Perioodika tellitakse omavalitsuselt saadud vahenditest, protsent komplekteerimiskuludest on väga erinev (7st -40%-ni). Lisaks jõuavad mõned lehed ja ajakirjad kogudesse annetuste teel.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Maaraamatukogud ei komplekteeri auviseid, elektroonilisi teavikuid või e-raamatuid, väites, et nende lugejatel puudub huvi.

Keskkogu ostis auviseid 4 ning annetusena võttis arvele 6.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Raamatukoguteenused olid teavikute kojulaenus, perioodika laenutamine, raamatukogudevaheline laenus (RVL), päringutele vastamine, lugejakoolitus, avaliku internetipunkti (AIP) kasutamine, avalikule teabele juurdepääsu võimaldamine, printimise, skaneerimise ja koopiategemise võimalus.

Martna ja Taebla raamatukogu osutab ka postiteenust. Postiteenuste lisamist raamatukokku arutab ka Lääne-Nigula vald, 2016.a. tuleb see Risti ja Oru raamatukokku. Vatla raamatukogu soovis osutada postiteenust, kuid Omniva firma pidas teeninduspiirkonda liiga väikeseks.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine AIP-i kasutamine.

Avalik teave on raamatukogus kättesaadav interneti vahendusel, kohapeal võimalik tutvuda paberkanjal kohalike vallalehtede, omavalitsuste volikogude protokollide, määruste, otsuste ja korraldustega ning teiste avaliku teabe seadusest tulenevate materjalidega. Eesti Vabariigis kehtivate seadustega tutvumiseks on kõigil võimalik kasutada elektroonilise Riigi Teataja andmebaasi aadressil <http://www.riigiteataja.ee> ja teiste erinevate asutuste ja artiklite andmebaase.

2015. a. registreeriti keskraamatukogus kokku 6153 AIP-i külastust, neist 6001 lugemissaalis. 2014.a. koguarv oli 5633, s.t. külastuste arv on kasvanud 520 võrra (8%)

4.2 Raamatukogu kasutamine

Raamatu-kogu	Lugejad 2014	Lugejad 2015	Muutus (+-)	Laenut-d 2014	Laenut-d 2015	Muutus (+-)
Läänemaa	7324	7319	-15	193297	194783	+1486
Sh keskk	3370	3445	+75	88145	88687	+ 542

Raamatu-kogu	Külastused 2014	Külastused 2015	Muutus (+-)	Virtuaalkü last. 2014	Virtuaalkü last. 2015	Muutus (+-)
Läänemaa	150527	152675	+2148	13191	17944	+4753
sh keskk	61117	65120	+4003	8095	9593	+1498

Raamatukogude kasutajate arv (tabelis laenajate arv) maakonnas suurenes, 2014. a. 8962, aruandeaastal 8979, seega 17 kasutajat rohkem. Laenajate arv maakonnas vähenes 5 võrra. Kuna keskraamatukogus laenajate arv tõusis, siis lugejad vähenesid maakogudes. Põhjusteks endiselt rahvastiku vähenemine ja vananemine maal, ilmselt ka soovitud teavikute puudumine või pikad järjekorrad. Samas kasutavad raamatukogutöötajad raamatukogudevahelist laenutust (RVL-i). Keskraamatukogu kasutajatele tutvustatakse pidevalt www.lugeja.ee võimalusi – ise koduarvutis reserveerida, pikendada, teostada nii teavikute kui artiklite otsingut.

Keskraamatukogus on 2010.aastast alates külastuste ja laenutuste arv vähenenud, kuid 2015. aastal kasvas nii lugejate, külastuste kui laenutuste arv. Raamatukogu teenuseid kasutas iga päev keskmiselt 232 inimest (2014.a 205). Kasutajate arv suurenes 93 (2,6%), laenajate arv 75 (2,23%), külastuste arv 4003 (6,5%) ja laenutuste arv 542 (0,6%) võrra. Üht teavikut laenutati keskmiselt 1,42 korda, 2014.a. 1,43 korda.

Statistiliste näitajate tõusu põhjusteks võib olla lugejate vajadustele orienteeritud sõbralik teenindamine, hästi toimiv raamatute järjekorrasüsteem, läbimõeldud komplekteerimine koostöös teenindusosakonnaga ja järelkomplekteerimine konkreetsete lugejasoovide põhjal, raamatute hinna tõusust tingitud koju ostmise vähenemine. Otsene seos võib olla ka juurde tulnud teavikute arvu suurenemisega ca 9% võrra võrreldes 2014. aastaga. Eriti mõjutab kindlasti laenutuste arvu ilu- ja lastekirjanduse juurdetuleku suurenemine 20,44% võrra. 2014. ja 2013. aasta võrdluses olid kõikide teavikute juurdetulekud vähenenud.

Laenutuste edetabelites on 2015.a. kõige üldisemalt esikohad ajakirjade laenutuste käes. Kaalukalt esimene on Tom & Jerry- 260 laenutusega, järgnevad Eesti Naine - 99 ja Kodutohter - 84 laenutusega.

Raamatute osas on neli esimest kohta lasteraamatute käes. Juhib Ilmar Tomusk nagu 2014. aastal, seekord raamatuga „Kolmanda A kriminalistid“, 78 laenutust. Kuna edetabeli eesotsas on just vanemad raamatud, on tegemist ilmselt kohustusliku kirjandusega. Esikohti edetabelis soosib lastekirjanduse suur eksemplaarsus (esikoha raamatut 5 eksemplari) ja lühem, kahenädalane laenuaeg.

Täiskasvanute raamatute laenutuste esikoht on üldises tabelis 5. kohal - V. Kersna „Ei jäta elamata“ 61 laenutusega, järgnevad J. Greeni noorsooromaanid „Alaskat otsides“ -60 ja „Süü on tähtedel“ -59 laenutusega.

Jätkuvalt on populaarne „Minu...“ sari. Edetabeli esimese 50 raamatu hulgas on 16 ehk ligi kolmandik just selle sarja raamatut, kusjuures kõige vanem „Minu Hispaania“ ilmub juba 2008.a. (11. kohal).

Reeglina on esimese 50 hulgas raamatud ilmumisaastaga alates 2010.aastast. Vanematest on ootamatu Estes, C. P. „Naised, kes jooksevad huntidega“ (1997) tõusmine 32. kohale 33 laenutusega. Kohustuslikust kirjandusest juhib edetabelit A. Kivirähk raamatutega „Mees, kes teadis ussisõnu“ (6. koht, 43 laenutust) ja Rehepapp, ehk, November (16. koht, 38 laenutust).

Jätkus E. Jamesi „Viiskümmend halli varjundit“ triloogia edu.

Eesti autoritest on soositumad M. Kadastik, E. Tohvri, I. Lember, A. Erich, H. Pets. A. Kull. Uute tulijatena on populaarseks saanud Mari Sajo romaanidega „Verevermed ja „Võõra õue peal“ ja Katrin Kurmiste romaanidega „Tuulekülv“ ja „Umblaevas“, mis on kogu aeg välja laenutatud.

Tõlkekirjanduse osas ilmub palju mitmeosalisi leंबरomaane, näiteks 7-osaline Robyn Carrilt. Seetõttu kasutavad lugejad osade kättesaamiseks meelsasti järjekorda panemise võimalust.

Kogu aeg on välja laenutatud Põhjamaade krimiautorid J. Nesbo, H. Mankell, C. Läckberg. Populaarsust on kaotanud J. Kepler, seevastu suure menu osaliseks on saanud Liza Marklund Annika Bengtzoni sarjaga ja laenutatakse ka tema vanemaid raamatuid aastatest 2001 ja 2003, mis aastaid riulis seisid.

Lugejate paremaks teenindamiseks on alates 2015.a. suvest lugemissaali ja kojulaenutussaali kogud kokku tõstetud: kojulaenutussaali tõsteti kokku filosoofia, esoteerika ja psühholoogia ning lugemissaali käsitöö, kunst, fotograafia ja muusika (v.a. elulood). Vastavate liikide laenutuste arvu on see tõstnud kojulaenutuses 122 võrra, lugemissaalis vähendanud 272 võrra. Lugejate harjumuste muutmine s.t. koju laenutamine lugemissaalist, nõuab ilmselt harjumise aega ja pidevat töötajapoolset suunamist.

Vaadates liigiti lugejaeelistuste muutumist 2014 ja 2015.a. võrdluses, siis kasvanud on teaduse ja kultuuri (+304), tehnika, kodumajanduse, juhtimise, äri ja ehituse (+307) ja keeleteaduse (+148) laenutused. Vähenenud on ühiskonnateaduste (-286), loodusteaduste (-342), meditsiini (-483), geograafia (-92) laenutused.

Kõige enam on kasvanud ilukirjanduse laenutused, 939 võrra ehk 1,62%. Ilukirjanduse 58 856 laenutust moodustavad laenutuste koguarvust 66,36%. Seega on lugejate eelistuseks ajaviitekirjandus, mis suunab meid ka ostmise vajadusele.

Maakondliku järelevalve käigus küsitleti 7 lugejat. Neile anti teada, miks küsitlus toimub ning koostati vastamiseks lugejaküsimustik. 4 lugejat kasutas peamiselt keskraamatukogu ning 3 erinevaid rahvaraamatukogusid. Lugejastaaži oli küsitletuil 2,5-st 35 aastani.

Kesk kogus küsitletud lugejad külastasid laenutamise või lugemissaali teenuse kasutamise eesmärgil raamatukogu kord või paar kuus. 7-st 6 olid osalenud raamatukogudes toimunud erinevatel üritustel, seega saab tõdeda, et raamatukogu tegevused on tunnustatud ja vastuvõetud laiemalt kui vaid laenutus. Enamus on kasutanud ka elektroonilisi teenuseid, kas teavikute otsimiseks või tagastamistähtaja pikendamiseks. Lugemiseelistustest märgiti enam õppekirjandust, laste- ja ilukirjandust ning maailmaklassikat ja tõlkekirjandust. Kõik küsitletud lugejad mainisid, et soovitud teavikut vahel saanud ei ole, ning lahendusena leiti teavik mõnest teisest kogust. Kõik lugejad on kogenud raamatujärjekorras olemist, kõige pikema ajana märgiti 2 kuud. Kuna raamatute soetamise

vahendid on piiratud, kuid uusi trükiseid ilmub palju, siis soetatakse kirjandust 1 eksemplari kaupa. Sellest tingituna on järjekorrad paratamatus. Teeninduse kvaliteediga ja teavikutega ollakse väga rahul ning teenindajate suunas kostus vaid kiidusõnu.

4.3 RVL teenindus

Maakonnas kasutatakse RVL teenust palju kuna iga kogu ei saa endale komplekteerida kõike, mida lugejad sooviks. Kui RVL teenuse vahendamine punktist A punkti B oleks riiklikul tasemel rahastatud, oleks teenuse kasutamine kindlasti veelgi tihedam. 2015. a. ringles Läänemaal RVL-i kaudu ligi 1700 raamatut.

Keskraamatukogu pakkus 2015. a. RVL teenust lugejatele tasuta. Telliti 80 teavikut. Keskkogust aga laenutati RVL-i teel 523 teavikut.

Urramis uuendati peale kahte testperioodi RVL moodulit, kogu protsess alates tellimisest on võimalik elektrooniliselt.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

„Lugemisharjumuste kujundamine ja lugemist soosiva õhustiku loomine on ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate kiiret arengut arvestades jätkuvalt vajalik“ - kultuuriminister Tiidus. „Asjatundlikel raamatukoguhoidjatel on võtmeroll lastest ja noortest raamatuinimeste kujundamisel. 2016. a. kasvas 5% teavikute soetamise toetus, et kindlustada uuema kirjanduse olemasolu kõigis rahvaraamatukogudes üle Eesti“.

Maakonnas on statistilised numbrid laste lugemise kohta vähenenud. Põhjusteks vähene lugemishuvi (raamatukogusse jõudnudki ei loe, vaid sisustavad aega teisiti), laste hõivatus erinevates huviringides, arvuti ja nutitelefoni rohkus, ka teavikute, eriti uute, vähene eksemplaarsus. Paljud lapsed loevadki vaid koolis nõutud „kohustuslikku“ kirjandust.

Keskraamatukogu teeninduspiirkonna laste arv (1.-9.klasside õpilased) on sama, mis eelmisel aastal ehk 883 õpilast. Lastest lugejate arv 48 võrra kasvanud, kuid laenutuste arv vähenenud 1948 võrra (so 10% eelmise aasta laenutuste arvust). Ka külastuste arv on langenud 783 võrra (so 4% eelmise aasta külastuste arvust).

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine LISA 2 Laste-ja noortekirjanduse nimetused ja eksemplarid 2015 Tabel esitatakse väljavõttena programmide Urram ja Riks.

4.4.2 Laste raamatukogu kasutamine

Rmtk	Lug-d 2014	Lug-d 2015	Muutus (+-)	Külast-d 2014	Külast-d 2015	Muutus (+-)	Laenut 2014	Laenut 2015	Muutus (+/-)
Läänema a	2153	2198	+45	43865	45860	+1995	31608	28918	-2690
sh keskk	1018	1061	+43	18325	17542	- 783	21503	18721	-2782

Keskkogu lasteosakonna populaarsemad/ loetumad raamatud: Kästner, Erich “Veel üks Lotte” 118 laenutusega; koolieelikutel “Maša ja Karu. Uued sõbrad : hakkame lugema” 24 laenutusega; põhikooli õpilastel Arakas, Ele “Esmaspäevad” 17 laenutusega;

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Raamatukoguhoidjad rõhutavad õpetajate töö tähtsust laste lugemisharjumuste kujundamisel (ühised üritused, lugemislehed, külaskäigud raamatukokku, intervjuud raamatukoguhoidjatega).

Raamatunäitused ja –väljapanekud on seotud lastekirjanike juubelitega, rahvakalendri tähtpäevadega. Nii mõnigi riulisse seisma ununenud raamat leitakse just näituselt ja laenutatakse koju.

Koolides käis lastekirjandusest rääkimas jätkuvalt K. Kumberg Raamatukohvriga ja ilma. Õpetajad ja lasteaiakasvatajad tellisid erinevaid raamatuvestlusi, äratamaks lastes lugemishuvi, tutvustamaks rühmalugemise raamatuvalikut või vene lastekirjandust jms.

Kõmsi raamatukogus hakkasid „tööle“ kaks koera, kes on läbinud kuulekuskoolituse, lastel on võimalus neile ette lugeda. Õnnestunuks tuleb pidada ka emakeelepäeva tähistamist luulepäevaga „Luuleilu”. Kõmsi kooli iga õpilane valis esitamiseks luuletuse oma sünnikuust, võis ka ise valmis luuletada salmi ja esitamiseks koguneti raamatukokku, kus lood ette kanti. Parimad selgitas välja žürii, mis koosnes sõltumatutest ekspertidest, ei õpetajaid, ei raamatukoguhoidjat! Neile jäeti ainult publiku roll.

2016. a. planeerib keskkogu lasteosakond avada Facebook'i konto, mille kaudu tutvustada lasteosakonna uudiskirjandust, lastekirjanduse klassikat, kajastada toimuvaid sündmusi ning jagada muud noortele raamatusõpradele huvipakkuvat teavet. Plaanis viia koolidesse plakateid, millel on fotod lugemisootel raamatutest ja kutse külastada raamatukogu ning jälgida raamatukogu tegemisi Facebooki konto kaudu. Raamatukogust eemal asuva Haapsalu Põhikooli algklasside laste raamatukoguga sõbraks saamiseks on kavas on katsetada tundide pidamist raamatukogus. Lisaks ainetundidele, kus õpetaja saab õpilasi suunata raamatukogu materjale kasutama, toimub ka raamatukogu tutvustav tund. Koolide talve-, kevad- ja sügisvaheajal toimus lasteosakonnas erinevaid ettevõtmisi, plaanitakse senisest enam sündmusi, tehakse koostööd Iloni Imedemaa ja Haapsalu Noorte Huvikeskusega.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Asuküla	Sõbrapäeva pannkoogituba Muinasjutu- ja meisterdamistuba Muusikatuba Kaartide valmistamise õpituba Perepäev Jõulud jõudvad Asukülla	12-15 last erinevatel üritustel
Noarootsi	Ilon Wikland; Krista Kumberg	28
Lihula	"Valge Tähekiire seiklused" - raamatust rääkis autor Marko Kaldur, kaasas nimitegelane samojeedi kelgukoer Igakuised raamatukogutunnid Lihula lasteaia vanema rühma lastele - 10 kuud	42
Ridala	„Ilon Wiklandi maailm“näitus, I. Wiklandi loominguga tutvumine, lugemispesad, kus valmis kindlal teemal üks instseneering „Bullerby lastest“. Lühikese ettevalmistuse järel sai näha vaimukaid etteasteid. Kohtumine „Meie muhe Ilmar Trull“. Külaliseks Tõnis Ulm keskkonnaametist. Külas Krista Kumberg ja RAAMATUKOHVER, tutvustused kolmele vanuseastmele (1-3 kl, 4-6 kl, 7-9 kl). Üritus lasteaiale ja kooli I klassile. Uudistati õunanäitust, mängiti, lauldi, maitsti õunakooki koos „valge klaari“ limpsiga.	80

	Põhjamaade raamatunädala „Sõprus Põhjalas“ tähistamiseks raamatukogus III klass. Süüdati küünlad, loeti hommikuhämaruses Maria Parri raamatust „Vahvlist südamed“ katkendit. Koduküla kirjanik Heli Reichardt, kes tutvustas raamatut „Leenu ja Liisu lood.“ Väljas oli raamatu illustatsioonidest näitus. Pildid joonistanud kunstistuudio õpetaja Anneli Lember ja H. Reichardi lapselaps	
Sutlepa	Vastlakombed; Krista Kumberg	28
Uuemõisa	Arvuti- ja kaardimängude õhtu	3
Virtsu	Lastekirjanduspäev, ettelugemisega Muusikaline pärastlõuna raamatukogus 4. klassi ettelugemisvõistlus Muusika lasteraamatutes“ Ettelugemispäev lasteaias „Teistmoodi printsess“	32
Vormsi	Hirmus põnev Halloween Raamatud nüüd kapist välja ! Lapsed tuppa !	32

Kullamaa vallas kohtus noorte lugejatega kirjanik H. Künnapas, Hanila vallas Kõmsil Contra. Ridalas lõpetas Raamatukogupäevad kohtumine rändur ja reisikirjanik Marko Kalduriga, kes on seignud paljudes põnevates paikades koos sõprade ja samojeedi koeraga. Rännakute eredad elamused on kirjas raamatus „Valge Tähekiire seiklused.“ Tähekiir oli väga sõbralik, laskis end mõnusalt sügada, paitada, sai lastelt palju kallistusi. Igale osalejale jäi mälestuseks Tähekiire foto koos tema käpajäljega.

Asuküla raamatukogu Muinasjutu- ja meisterdamistuba on laste poolt alati väga oodatud, toimub septembrist – juunini 1 kord kuus juba kuuendat hooega. Kõige pisemad osalised on olnud 2 – aastased.

Kõmsi kooli lastemuusikal „Isevärki koolitund Kõmsil“. Kirjanduspäevast Contraga võtsid osa lisaks Kõmsi kooli lastele ka Virtsu ja Vatla kooli õpilased ja õpetajad, lisaks hulganisti täiskasvanuid Lihulast Virtsuni.

Vormsil: „Jõuluraamatud nüüd kapist välja! „ Koos lastega tõsteti kolm kastitait jõuluraamatuid kapist välja. Koos sorteeriti, loeti ja leiti raamatutele hea koht riiulis. Alustati jõuluvanale ühise kirja joonistamist- kirjutamist (koos postkasti viidi kiri juba järgmise ürituse lõpetuseks).

Keskkogu lasteosakonna näiteid: Noorte Omaloominguõhtu, külas haapsallane Liis Turnau, kes rääkis oma õpingutest ja loomingu Tartu Kõrgemas Kunstikoolis nahadisaini erialal.

Raamatukoguõ - lapsed viibisid raamatukogus laagri vormis reede õhtupoolikust laupäeva lõunani. Toimus kaks sisuka kavaga perelaupäeva, mille peakülasteks olid Ivar Soopan ja Juhani Püttsepp. Prantsuse kultuurikuu Accord raames kohtusid lasteosakonnas lastega Prantsusmaal elavad Kairi Look ja kunstnik Isabelle Bonameau. Koolivaheaja- ja suveürituste sari, neli etluskonkursi maakondlikku eelvooru, kaks perelaupäeva (esimese kavas Ivar Soopan, etendus, kirjandusmäng, meisterdamine; teise kavas lugemiskoerad, puuteraamatud, Juhani Püttsepp), Euroopa päeva viktoriin, linna koolilaste suvelugemise õpitoad, Pipi, Alice ja Muumide sünnipäevade tähistamised, hõimupäeva muinasjutuhommik, koolivaheaja kino. „Vaata, kes laenutab“ on päev, mil alates pooldest päevast on laenutajateks lapsed.

Lasteosakonna maja või aed oli kahe linnamängu kontrollpunkt. Toimus viie raamatu esitlused: H. Reichardt „Leenu ja Liisu lood“; H. Undo „Mõtetes elatud elu“; „Ussi naine. Muinasjutte soovide täitumisest“; „Roosi Siberi lood“; „Eesti imemuinasjuttude kuldraamat“.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Siia ei lähe arvesse need erivajadustega lugejad, kes käivad raamatukogus ja kasutavad tavateenuseid. Siin on mõeldud **spetsiaalseid** raamatukoguteenuseid.

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus			
Risti	16	3	6
Lihula	23	1	1
Liivi	6	1	3
Metsküla	24	1	3
Vatla	13	1	6
Virtsu	15	1	1

Erivajadustega inimesteni jõuavad raamatukogu teenused valla sotsiaaltöötajate, sugulaste, naabrite vahendusel ehk nagu üks maakogu töötaja kirjutas – vajadused on tagatud heanaaberlikkusega.

4.6 Raamatukogu kultuurikeskusena

Maakonnast näiteid:

Maaraamatukogudes liikus Kaitseliidu liikme H. Magnuse algatusel fotonäitus „Haapsalu Vabadussamba ajalugu“

Kodukandipäev Asukülas - 169 osalejat, SEE Teater etendusega „Torm jõe kaldal“ (koostöös raamatukoguga, 50 teatrikülastajat); Asuküla raamatukogu 95. Külas on Maire Aunaste.

Lihulas „Liiga hea, et olla pirn“ – Lihula Muusika- ja Kunstikooli täiskasvanute klassi maalinäitus.

Risti raamatukogus kohtusid huvilistega viie erakonna esindajad. Nendest kolm, Andres Ammas, Raivo Aeg ja Lauri Luik, said märtsikuus Toompeale valitud.

Kirbla raamatukogus: Kohtumine riigikoguliikme Neeme Suurega. Suguvõsa uuringu infopäev, lektor Maidu Leever.

Kullamaal reisiõhtud Jaapanist ja Poolast.

Ridalas tähistati kohaliku kiviraidur Breti juubeli sünniaastapäeva. Külas olid kodu-uurijad Heiki Magnus ja Aare Tamm, kes tutvustasid näitust ja meenutasid seiku Breti elust.

Autasustati lastele korraldatud joonistusvõistluse „Mida ma näitaksin Bretile, kui ma kohtuksin temaga“ parimaid, söödi sünnipäevakooki. Täiskasvanutele toimus mälestushetk surnuaias Breti haul.

Vabariigi 97. aastapäeva eel avati näitus „Vabadussõja Haapsalu mälestussammas vanadel fotodel.“ Näituse avas mälestussambale (16.08. 1944) nurgakivi asetanud Haapsalu linnaeape. Näitust tutvustas koostaja H. Magnus. Ürituse muutis pidulikuks Kaitseliidu Lääne Malev ja Naiskodukaitse liikmed. Laulis kooli tütarlaste ansambel. Maitsti koduleiba ja „presidendi“ kilusid.

Kohtumine pereõe Merike Peegiga, kes rääkis D- vitamiinist, kui päikesevitamiinist ja näitas istudes tehtavaid harjutusi süvalihastele.

Raamatukogupäevad lõpetas kohtumine rändur ja reisikirjanik Marko Kalduriga, kes on seigelnud paljudes põnevates paikades koos sõprade ja samojeedi koeraga. Rännakute eredad elamused on kirjas raamatus „Valge Tähekiire seiklused“.

Vormsi raamatukogus tekitas suurt huvi ja tähelepanu Mänguasjade näitus. Oma vanu ja uuemaid lelusid tõid näitusele saare elanikud ise.

Toimus kaks luuleõhtut „Kõik, mis läinud“ ja „Armastusluule õhtu“, luuleõhtust kirjutas raamatukoguhoidja ka ülevaate valla lehes.

Keskraamatukogu korraldas 8. juunil 2015. a. kirjaniku ja Läänemaa koolinõuniku Ernst Enno 140. sünniaastapäeva piduliku tähistamise. Kirjandus- ja kultuurihuvilised kogunesid Haapsalu vanal surnuaial Ernst Enno hauale, kohal oli korp!Vironia seenioride liputoimkond, peeti kõnesid. Kogunenud seltskond sõitis huvirongiga Peetriku Ernst Enno ausamba juurde, kus mälestuskõne pidasid Haapsalu linnapea hr. U. Sukles ja Ameerikast vanaisa juubeliks Eestisse tulnud kirjanik, tõlkija Elin Toona Gottschalk. Avati Haapsalu linnavalitsuse toetusel valminud Ernst Enno mälestuspink ausamba kõrval. Huvirongiga tehti reis läbi Haapsalu kultuurilooliste ja Ernst Ennoga seotud paikade, lõpp-peatuseks E. Enno mälestustuba Lääne Maavalitsuse hoovis. Enno mälestustoas oli põhjalik näitus Ernst Ennost, väljas vaatamiseks ka Enno isiklikud asjad, mis kodumaale tagasi jõudnud ja meenutusi vanaisast Elin Toonalt. ERR-i intervjuu Elin Toonaga aastaid tagasi vanaisa auks istutad puu juures. Maavalitsuse saalis toimus Ennole pühendatud mälestuste tund, esinesid Elin Toona ja Kaur Riismaa, oma mõtteid jagasid kirjanikud, koduloolased, kultuuritegijad.

Et sündmust linna rahvale veel paremini teadvustada, eksponeeriti Ennot tutvustavaid materjale linna äride akendel. Kahes kohvikus oli Ernst Enno loomingust inspireeritud menüü. Eriti põhjalikult oli valmistunud kesklinnas asuv Nurme Bistoo – aknal juubeliürituse päevakava, menüüs Enno luuletustest tuttavatel teemadel road ja soovijad said kaasa paberile trükitud Enno luuletusi.

Sündmust ja ajaloo seltsi liikme hr. H. Magnuse vanasid fotosid 1930-ndatest, Enno ausamba avamisest, kajastati nii meedias kui Haapsalu raamatukogu ja Läänemaa grupi Facebooki lehel.

Keskraamatukogu kirjandussündmuste näiteid:

Jaanuaris toimus kogupere talvepäev Rannarootsi Muuseumis „Abruca kirjanik Jüri Tuulik, mängime ja laulame nagu mere taga“.

Esmakordne koostöö MTÜ Wikimedia Eesti-ga: keskkogus fotonäitus „Kultuurimälestiste fotovõistlus 2014“. Kultuurimälestiste fotovõistlus on rahvusvaheliselt tuntud kui Wiki Loves Monuments. See algas 2010. aastal kohaliku võistlusena Hollandis ja laienes järgneval aastal mitmesse Euroopa riiki.

Viu- aastat tähistav harrastusfotograafi Villu Kibena fotonäitus.

Kojulaenutuses ja lugemissaalis oli veebruaris Haapsalu kohalike meistrite ehk Noarootsi Noavabriku ja Haapsalu Pitsikeskuse käsitöönäitus „Puit ja pits“.

Kohtumine ETV spordireporterit, toimetaja ja programmituuri, konsultandi ja koolitaja, raamatu „Võimalik!“ autori Raul Rebasega.

Keskkogus Tartumaa harrastusfotograafide Elle Metsa ja Endel Annuki näitus Kultuurilugu kivil, mis koosnes 14-st rahvuslikku ärkamisaega kuuluvate kirjanike mälestusmärkide ja hauatähistete fotodest, lisaks tutvustav tekst. Näitus oli populaarne – sooviti oma asutusse tellida ja fotokoopiaid teha.

Märtsis Prantsuse Instituudi näituse „14-18“ ja frankofoonia kuu avamine. Digitaalne, interaktiivne ja mitmekeelne näitus oli pühendatud Esimesele maailmasõjale, millest möödus sada aastat. Prantsuse Instituut koos partneritega töötas sel puhul välja interaktiivse näituse, mis ühendas paberikandja ja erinevad digitaalsed allikad. Väljapanek koosnes kommenteeritud arhiivimaterjalidest, tekstidest, fotodest, helifailidest jne ning nende uurimiseks oli vaja laadida oma nutitelefoni või tahvelarvutisse tasuta rakendus „IF 14-18“, valida sobiv keel ja 16 esel16ida näituse QR- koode.

Märtsis Imbi Paju, eesti kirjanik ja filmirežissöör, kelle raamatud „Tõrjutud mälestused“ on ilmunud praeguseks kuues ja dokumentaalromaan „Soome lahe õed. Vaadates teiste valu“ neljas keeles ning kelle ajaloolis-psühholoogilisi dokumentaalfilme on näidatud kõigis Euroopa riikides, Aasias, USA-s, Kanadas ja Iisraelis.

Austria Suursaatkond Tallinnas koostöös keskraamatukoguga avas aprillis kaasaegse kunstinäituse „Kui meri kadus mäe sisse“ Salzburgi kunstnikepaarilt Peter ja Regina Riederilt.

Aprillis toimunud HÖFF-i raames oli raamatukogu ruumides Tartu Linnaraamatukogu koostatud ulatuslik näitus õudus- ja põnevusromaanidest, koomiksidest.

23. aprillil raamatu ja roosi päev – pimekohtingule raamatuga, et inimesed õpiks raamatut hindama selle sisu, mitte kaante järgi. Teenindussaaliks eksponeeriti kohaliku lilleseadja Beguta Kevvai poolt tehtud käsitööehteid. Lugemissaalis oli huvilistel võimalik näha Haapsalu raamatukogu töötajate isiklikke raamatuid, mis ühel või teisel moel nende elus erilisel kohal.

Koostöös Kaitseliidu Lääne maleva ja Vabadusvõitlejate Läänemaa Ühendusega oli raamatukogus vaatamiseks Napoleoni teemaliste antikvaarsete meenete näitus. Toreda üllatusena külastas näitust ka New Yorgis elav härra, kes töötanud presidentide meeskonnas ja ise samuti 50. aastat Napoleoni teemat kogunud. Tänu ja rõõmu väljendamiseks kinkis abielupaar raamatukogule arhitekt Kuusiku haruldase akvarelli.

Juulis läänlase Mardo Leiumaa õllekannude kogu kahes klaasvitriinis.

Augustis raamatu „21. Sajandi väljakutse: tsivilisatsioonid, kultuurid, väärtused“ esitus, Tartu Ülikooli kriminoloogia professor Jüri Saar.

Näitus stendidel „Kuidas õppida vaatama?“. Fotonäitus pühendatud kunstnik ja kirjanik Edgar Valteri 85. sünniaastapäevale.

Jutuvestmisõpitoad, mida viis läbi Haapsalu sõpruslinna Hanko raamatukoguhoidja ja lugemise inspireerija Agneta Möller-Salmela.

Septembris – Haapsalu linna Nostalgiapäevadele pühendatud esemeline näitus “Meie kodude kraam” raamatukogu vitriinides ja tasuta raamatute laat.

Oktoobris traditsiooniline perepäev „Teraapia raamatukogus“ – Eesti Abi- ja Teraapiakoorte Ühingu, vabatahtlik ja lugemiskoorte koordinaator Heleri Hanko koos koer Marta ja tema perenaise Liis Teesaarega. MTÜ Kakora tutvustas vaegnägijatele mõeldud audioraamatuid, lasteosakonnas puuteraamatuid. Kakoraga kaasas ka viimase kahe aasta parimaks heliraamatute sisselugejaks valitud Valli Pärn. Toimus naeruteraapia praktiseerimine, huvilistega kohtus kirjanik Juhani Püttsepp, kes viis läbi nukuteraapiat.

Raamatukogupäevade raames „Vaata, kes laenutab“ – „tööl“ linna tuntud inimesed, huvitav nii neile endile kui lugejatele. Klaasvitriinides suveniiride näitus ”Noppeid raamatukoguhoidjate reisiridelt”.

Hõimupäevade tähistamiseks näitus „Pillimehed ja lauljad“. Näitusel on üleval muusikateaduste professori ja folkloristi A. O. Väisäneni enda tehtud pildid rahvapillidest ja muusikutest. Novembris Kirjandustuur, haapsallastega kohtumas kirjanikud, tõlkijad Kai Aareleid, Kätlin Kaldma ja Maarja Pärtna.

Keskraamatukogus oli graafik Naima Neidre illustratsioonide näitus, Läänemaalt pärit kunstnik ise avamas ja küsimustele vastamas.

Detsembris esitles oma raamatut “Mõtetes elatud elu” haapsallane Helve Undo. Raamat Kirjanike Liidu 2015. aasta romaanivõistlusel äramärgitud romaan.

Koostöö: Läänemaa naiskodukaitsjate vahendusel osalesime kampaanias ”Anname au ! Sinilill”

Europe Direct teabekeskus, Läänemaa ja raamatukogu tähistasid Euroopa päeva viktoriiniga; sügisel Eesti päevalehtedes töötanud Peeter Langovitsi fotonäitus, mille pildid tehtud Eesti Euroopa Liiduga liitumise päeval 1. mail 2004 ning täpselt kümme aastat hiljem, 1. mail 2014.

MTÜ Bõliina juubeli tähistamine koos linnarahvaga, raamatukogus – vene rahvapillide näitus ja vene kultuuri õhtu, etenduse andsid Bõliina kostüümides naised.

Kodanikupäeval novembris Kodukant Läänemaa ja raamatukogu ühise ettevõtmisena majas tööl vabatahtlikud ja koolitaja A. Dvinjaninov.

Prantsuse Instituut Eestis kaudu raamatukogus põnevad fotonäitused, lisaks annetusena mitukümmend prantsuse keelset raamatut.

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Läänemaa	440	243	6430
Sh. keskkogu	102	64	2380

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Raamatukogu	Rühmakoolit. Arv		Osalejate arv		Individaalkoolit. Arv		Osalejate arv	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Läänemaa	68	68	1053	1017	153	132	179	135
Sh. keskkogu	21	23	363	371	36	35	38	35

Peamisteks koolitustel osalejateks maakonnas jätkuvalt pensionärid ja kooliõpilased, kõige enam vajatakse arvutikoolitust. Üha enam teemaks riigi e-teenused, nt. ID-kaardi kasutus, Maksuamet, Euroopa ravikindlustuskaardi tellimine interneti kaudu ja hambaravihüvitise taotluse täitmine.

Keskraamatukogus: Koolituste ja osalejate arvud võrreldes 2014. aastaga oluliselt ei erine. Sihtrühmad olid peamiselt õpilased Läänemaa Ühisgümnaasiumist ja Haapsalu Põhikoolist. Kahel korral tutvus grupp töötajaid klienditeeninduse koolituse raames koolitaja Anne Roosipõlluga raamatukogu teeninduskorralduse ja kogudega. Grupi liikmed tegid ka omapoolseid ettepanekuid lugejateeninduse korraldamiseks. Lasteosakonna rühmakoolitused toimusid lasteaiarühmale ning klassile, kes külastasid raamatukogu esmakordselt ning rühmale essee kirjutamisest. Individaalkoolitusi näiteks teemadel: koomiksi tegemine, essee kirjutamine, kohalegendide jutustamine, andmebaaside kasutamine ning töövarjule oma töö tutvustamine.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilased viisid paaril korral raamatukogus läbi emakeele tunded, tutvusid eesti autorite luulekogudega.

Statistika ei kajasta kindlasti individaalkoolituste mahtu tegelikkuses, kui teenindajad tutvustasid laenutuse kõrvalt avalikku kataloogi. Lugejatel on huvi, kui neid vaid suunata, kasutada iseseisva otsingu, reserveerimise ja pikendamise võimalust.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus

Lääne maakonna raamatukogud on esindatud valdade veebilehtedel, kus lahtiolekuajad ja urrami või rikswebi lingid. Erineva tehnilise ja sisulise tasemega blogid, Facebook'i kontod, keskkogul veebileht, mis 2016. a. uueneb täielikult ja jätkuvalt toimib Facebook'i konto.

Maakonna raamatukogude tööd ja ettevõtmisi kajastasid on-line ajalehed Läänlane ja Lääne Elu.

Keskkogu suuremaid sündmusi, edetabeleid kajastasid kohalikud lehed nii paber kandjal kui on-lines. Lasteosakonna tegevust kajastati 11 korral kohalikes väljaannetes, 1 korral raadios ning 1 korral televisioonis (seoses Prantsuse kultuurikuu Accord külalistega).

Keskkogu veebilehel meie korraldatavate ürituste ja näituste reklaamid, Rahvusraamatukogu andmebaaside ja otsinguportaalide lingid ja lisaks veel kasutajale vaja minevaid linke.

„Haapsalu raamatukogu/ library“ Facebookis tutvustab samuti meie ettevõtmisi, aga ka vabariigis toimuvaid suuremaid kirjandusüritusi, kirjanike endi tegemisi ning arvamusi kultuurielust, uusi suundi riigi toimetamistes ja e-maailmas. Iga päev lisatakse 3-4 postitust. Nädalas keskmiselt on vaatamisi 600-800, toimunud ürituste fotode üleslaadimiste puhul 800-1200. Olulisemaid ja põnevamaid postitusi jagame ka „Haapsalu/ Läänemaa“ Facebooki grupis. Raamatukogu tegemisi jälgib Facebookis eestlaste kogukond, sh. Uus-Meremaal, aga ka fännid Prantsusmaalt, Ukrainast ja Portugalist.

Eraldi leheküljel FB-is lugemisjuhtidele mõeldud ja muinasjutukonverentsi tutvustav „Muinasjutufestival ...“.

4.9 Bibliograafia- ja infoteenindus

Maaraamatukogudes on peamiseks suunaks kodulooliste materjalide kogumine ja säilitamine. Nt. Ridala raamatukogus on hoiul Ridala Põhikooli õpilaste uurimustööd endiste õpetajate kohta.

Ka keskkogu kogub jätkuvalt koduloolisi materjale. Lugemissaali kaks töötajat bibliografeerivad ilmuvat ajakirjandust ja vanemaid väljaandeid, sisestatud artiklid leitavad www.lugeja.ee ja www.kodulugu.ee, ka üldises google otsingus (sageli küll mitte leidumuse esimesel lehel). Lisaks lugejate päringute täitmisele, kasutavad neid otsiportaale ka Läänemaa muuseumi teadurid. Laenuslettides töötajad tutvustavad kõiki raamatukogude andmebaase, lisaks muis.ee, kirmus.ee, berta.ee jne. jne.

Keskkogu pearaamatukoguhoidja koostas Vikipeediasse 2 artiklit: raamatukoguhoidja Benjamin Cordt ja muusik-juubilar Chris Norman.

4.9.2 Infopäringud.

2015. a. oli maakonnas registreeritud 3998 infopäringut, sh. 2904 keskkogus. Päringutele vastamine on väga erineva töömahuga, seega pole niivõrd oluline number, vaid päringule vastamiseks kulutatud aeg ja läbi uuritud materjalide maht. Arvuliselt rohkem päringuid on paikades, kus tegutsevad koolid ja/või mälumängurid. Põnevamad näited maakonnast: poiste juuksemoe kohta eelmisel sajandil, lubjaaukude kohta, jätkuvalt rahvariided ja mõisate ajalugu.

Keskraamatukogust näiteid: hiinlane uuris hiina ja eesti keele seoseid, suur päring Läänemaalt pärit kunstnike kohta, väliseestlased uurivad suvekuudel oma sugulaste kohta.

4.9.3 Trükised ja veebiväljaanded Koostamine, publitseerimine, osalemine koostamises.

Tuudi raamatukoguhoidja osales raamatu "Vana-Läänemaa ajaloo radadel III. Lugusid Lihula kandi minevikust" kaasautorina.

Liivi raamatukoguhoidja kirjutas raamatusse „Liivi ja Jõgisoo ümbruskonna ajaloost“ artikli Liivi raamatukogu ajaloost (1919-2014).

5. 2016 aasta tegevused

Maakonna maaraamatukogud plaanivad jätkata senist tegevust, suuremat rõhku pöörates laste lugemisharjumuste arendamisele ja koostööle koolide/õpetajatega. Tähistatakse kogukondlikke tähtpäevi ja mereäärse maakonnana ka Merekuultuuriaastat.

Tuudil koostöös raamatukogu ja külaseltsiga tähistatakse Tuudi koolihariduse 155. aastapäeva. Oru/Linnamäe raamatukogu tähistab 115.aastapäeva.

Nõvalt pärit laevakapten ja maalikunstnik Ants Lepson saab mais 80-aastaseks. Nõva raamatukogus eksponeeritakse näitusel tema meremaale.

Haapsalu raamatukogu tähistab 150. tegevusaastat ja laste raamatukogu/osakonna 65.sünnipäeva. Juubelipidu peame 8. juunil, Promenaadil, linnaruumis ja tähistame ka jooksvalt läbi aasta. Korraldame mitmeid uusi ja traditsioonilisi kirjandussündmusi: 6.mail on rahvusvahelise Tartu kirjandusfestivali Prima Vista päev Haapsalus. Merekuultuuriaasta ideekonkursile esitasime projekti „Rannarootslaste kultuurilugu Vormsi saarel“ ja kutsume 6.juunil 2016.aastal kõiki huvilisi parvlaevaga Vormsi saarele sõitma, et kokku viia rannarootsi kultuuri tundjad ja huvilised-osasaajad. Avalikkusele suunatud kirjandussündmustele lisaks parendame raamatukoguteenuseid: avalikku internetipunkti rendime uued arvutid ja lisaks lugemissaali ja lasteosakonna AIPile paigaldame kojulaenu saali 2 töökohta. Kultuurikeskuses asuva raamatukogu juurde paigaldame raamatute tagastuskasti. Raamatukogu uus veebileht peaks valmima kevadeks.

Keskraamatukogu ülesanne maakonnaraamatukoguna on korraldada õpipäevi ja raamatukogude omavahelise koostöö laabumist. 2016.aastal on raamatukoguhoidjate õpipäevade peamine ülesanne viia läbi Lääne maakonna raamatukogude SWOT analüüs, kirjeldada ja kokku võtta hetkeseis, fikseerida maakonna raamatukogude tugevused ja nõrkused, võimalused tulevikule mõeldes ja ohud.

Täna, vahetult enne haldusreformi ja ka rahvaraamatukogude seaduse uut versiooni mõtestame lahti seni tehtu. 17.märtsil ja 19.mai toimuvad mõttetalgud ja rühmatöö ning 16.novembril teeme kokkuvõtte raamatukogunduse olukorrast Läänemaal ning kuulame loengut muutuste juhtimisest raamatukogus. Keskendume koos ANDRASega 21.aprillil täiskasvanuhariduse edendamisse ja õppimisvõimaluste avardamisse. Eesti kirjandust ning lastekirjandust käsitleme kahel õpipäeval 2.aprillil ja 19.mai. Läänemaa kirjainimeste ning soome ja läti kirjanike loomingut tutvustame Tartu kirjandusfestivali Prima Vista raames 6.mai Haapsalus.

Oli tegus ja tõine aasta Läänemaa raamatukogudes.

Koostajad:

Kersti Brant, pearaamatukoguhoidja, kersti@lib.haapsalu.ee

Hilje Liiv, teenindusosakonna juhataja, hilje@lib.haapsalu.ee

Lääne Maakonna Keskraamatukogu
Direktor Ilme Sepp

29.02.2016.a

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1 Maakonnaraamatukogude raamatukoguhoidjate täienduskoolituse kava 2016-2018

Koolituse teema	Koolitus tundide arv	Raamatukoguhoidjate arv	Koolituse eesmärk
2016. a.			
<u>17. märts – Infopäev</u> Haapsalus: Lastekirjandusest, tõlkimisest prantsuse keelest (märts on frankofoonia kuu) Indrek Koff. „Raamatukogundus Läänemaal, hetkeseisu kaardistamine“, rühmatööd juhhib Jaanus Kõuts	6	25-30	Innustada tööd laste ja noorte lugemisharjumuste süvendamiseks. Kaardistada viimase 10 aasta olukorda raamatukogunduses Läänemaal. Ettevalmistus sügiseseks A. Lepiku koolituseks „Muutuste juhtimine raamatukogus“
<u>21. aprill – ANDRAS-e</u> koolitus Läänemaal	6	25-30	Raamatukoguhoidjate pädevuse tõstmine täiskasvanuõppe toetajana
<u>6. mai</u> – Kolm noort eesti kirjanikku, soome ja läti kirjanik, kirjandusfestival Prima Vista Haapsalus, kultuurireis linnarongiga		25-30	Tutvustada kirjankke endid ja nende loomingut, süvendada kirjanduse tundmist ja lugejatele soovitamist
<u>19. mai 2016 – Infopäev</u> Haapsalus: Erialateave.		25-30	Kaardistada viimase 10 aasta olukorda raamatukogunduses Läänemaal. Ettevalmistus sügiseseks A. Lepiku

”Raamatukogundus Läänemaal“, rühmatööd jätkuvad. Tõlkija ja kirjanik Kai Aareleid			koolituseks „Muutuste juhtimine raamatukogus“. Lähem tutvumine eesti kirjanikuga
<u>Oktoober</u> – Raamatukogupäevade avamine, mälumäng. TÕN-I koolitused, üritused, maaraamatukoguhoidja päev			
<u>16. november 2016 - Infopäev</u> Haapsalus. Erialateave. „Raamatukogundus Läänemaal“, rühmatöodes tehtu analüüs ja plaanid eelseisvateks aastateks, arengukavad. Aira Lepik „Muutuste juhtimine raamatukogus“		25-30	Eesmärk on, arvestades rühmatöodes analüüsitud ja plaanitud, teha otsuseid ning plaane eelseisvateks aastateks raamatukogutöös igal oma kogus ja maakonnas tervikult. Saada akadeemiline vaatenurk edasi arenemiseks ja/või püsima jäämiseks.
<u>2017. a.</u>			
Jätkuvalt erialane teave, kirjanike ja kirjanduse tundmaõppimine, panustamine/osalemine oktoobrikuu erinevates liikumistes		25-30	
“Koostöö keeruliste meeskonnaliikmetega”, lektoriks Viktoria Saat. (Rahvakool.ee)	6	25-30	Eesmärgiks värskendada suhtlemisoskusi ja valmisolekut tekitavate pingete lahendamiseks (nii kolleegide kui lugejatega).
“Päevanael” Vallo Kepp – eesti kirjandusest, kirjanikest, eesti filmi ajaloost ...			
<u>2018. a.</u>			
Jätkuvalt erialane teave, kirjanike ja kirjanduse tundmaõppimine, panustamine/osalemine oktoobrikuu erinevates liikumistes		25-30	
Praktiline arhiivindus, dokumendihaldus ja ametikiri, lektoriteks Maila Kukk ja Katrin Pajunurm (Rahvakool.ee)	6	25-30	